

U S N E S E N Í

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jany Daňkové a soudců Mgr. Miroslavy Kašpírkové a Mgr. Alexandra Krysla, v právní věci navrhovatele **Sdružení nezávislých kandidátů – HB**, zastoupeného zmocněnkyní J. F., bytem, proti odpůrcům 1) **Městskému úřadu Kralovice**, se sídlem Kralovice, Markova 2, 2) **A. L.**, bytem, 3) **L. K.**, bytem, 4) **T. P.**, bytem, 5) **V. R.**, bytem, 6) **L. H.**, bytem, 7) **P. S.**, bytem, 8) **V. S.**, bytem, **o návrhu na neplatnost voleb do zastupitelstva obce Bohy, konaných ve dnech 15. a 16. října 2010,**

t a k t o:

- I. Volby do zastupitelstva obce Bohy, konané ve dnech 15. a 16. října 2010, jsou neplatné.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Navrhovatel se návrhem domáhal prohlášení neplatnosti voleb do zastupitelstva obce Bohy, konaných ve dnech 15. a 16. října 2010. Navrhovatel návrh odůvodnil třemi skupinami skutečností.

Zprvė navrhovatel uvedl, že namítá podezřelou nečinnost starosty obce Bohy Antonína Levého v úkonech orgánu veřejné správy, kdy je povinen jednat. Tato nečinnost se týká nepřihlašování k trvalému pobytu a trvala po dobu několika měsíců. Pan J. N. požádal dne 28. dubna 2010 v úředních hodinách Obecního úřadu Bohy o přihlášení k trvalému pobytu do rekreačního objektu ev.č. 4, jehož majitelkou je paní D. N. (manželka). S sebou měli potřebné dokumenty podle zákona o evidenci obyvatel. Pan starosta jejich žádosti nevyhověl a odmítl je na základě zcela neobjektivních důvodů přihlásit. Paní D. N. podala stížnost na jednání pana starosty na Krajský úřad Plzeňského kraje, kterou odeslala 12.5.2010 a ve které uvádí, že jim pan starosta řekl, že pana N. nepřihlásí, neboť paní N. podepsala žádost o nové vedení elektrické energie do podkrašovského mlýna a okolních chat. Tudíž nejsou podle pana starosty v obci žádoucí. Z odpovědi Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 23.6.2010 je patrné, že pan starosta jednal nezákonně a byl na správný postup upozorněn. Avšak pan starosta nápravu nezjednal. Pan J. N. se dne 21.7.2010 opět dostavil na Obecní úřad Bohy a požádal o přihlášení k trvalému pobytu. Pan starosta mu opět nevyhověl. Toto vedlo pana J. N. k podání další stížnosti na pana starostu dne 3.8.2010 ke Krajskému úřadu Plzeňského kraje, ve které uvádí, že pan starosta nepřihlášení zdůvodnil tak, že nemá spuštěný systém pro přihlašování a aby přišli za čtrnáct dní. Vyrozměním Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 6.8.2010 byl pan starosta znovu upozorněn na svůj chybný postup a vyzván ke zjednání nápravy. Dne 18.8.2010 se opětovně pokusil pan J. N. přihlásit na Obecním úřadě Bohy k trvalému pobytu na rekreační objekt ev.č. 4. Pan starosta ho opět

odmítl přihlásit. Ve své stížnosti na Krajský úřad Plzeňského kraje ze dne 18.8.2010 pan N. uvádí, že je pan starosta odbyl slovy, že jejich chata se bude bourat a že se přihlašují jen kvůli volbám, aby přišli v prosinci, že je pak přihlásí. V odpovědi Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 28.8.2010 je pan J. N. vyzván, aby učinil písemné podání na Obecním úřadě Bohy, což tak následně učinil. Navrhovatel dále uvedl, že paní V. L. a paní J. L. požádaly dne 4.8.2010 v úředních hodinách Obecního úřadu Bohy o přihlášení k trvalému pobytu do rekreačního objektu ev.č. 9. Majitelem objektu je paní V. L. s manželem panem V. L.. S sebou měli všechny potřebné dokumenty podle zákona o evidenci obyvatel. Pan starosta je však k trvalému pobytu nepřihlásil. Na jednání pana starosty poslala paní V. L. a pan V. L. stížnost na Krajský úřad Plzeňského kraje dne 8.8.2010, ve které uvádí, že pan starosta jejich nepřihlášení zdůvodnil vyznačením plomby u jejich rekreačního objektu v katastru nemovitostí. Dále pan starosta uvedl, že je prostě nepřihlásí a že si na něj klidně mohou stěžovat. Tímto tak učinili. Vyrozuměním Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 3.9.2010, byli manželé L. vyzváni, aby učinili písemné podání. Toto podání bylo 18.10.2010 učiněno. Navrhovatel dále konstatoval, že pan P. S. dne 21.7.2010 v úředních hodinách Obecního úřadu Bohy požádal o přihlášení k trvalému pobytu do rekreačního objektu ev.č. 6, jehož je majitelem. Pan starosta mu nevyhověl a toto zdůvodnil shodně jako v případě pana J. N.. Navrhovatel uzavřel, že starosta A. L. nejen porušil svoji funkci orgánu veřejné správy, ale zcela znemožnil výkon volebního práva lidem, kteří se chtěli přihlásit k trvalému pobytu. Navrhovatel uvedl, že s ohledem na těsnost výsledků voleb, že hlasování nepřihlášených voličů by zcela změnilo výsledek voleb v obci Bohy.

Zadruhé navrhovatel namítal, že se voleb zúčastnilo 9 občanů, kteří byli registrováni těsně před zahájením voleb. Tito občané nejsou v obci ani známi, ani není známo místo, kam byli přihlášení a nebyli taktéž přihlášení v úředních hodinách. Je prokazatelné, že byli dopsáni do volebního seznamu po jeho uzavření ve středu 13.10.2010 v 16 hodin. Navrhovatel konstatoval, že se domnívá, že jejich přihlášení k trvalému pobytu nebylo v souladu se zákonem č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“). Navrhovatel dále uvedl, že též zpochybňuje fyzickou přítomnost těchto voličů při volbách. Hlasování devíti voličů, jejichž oprávnění je zpochybňováno, mohlo významným způsobem ovlivnit výsledek voleb, vzhledem k nízkému počtu voličů v obci a těsnému výsledku voleb, i když není jasné a nemůže být známo, jak kdo hlasoval a jak kdo by hlasoval.

Navrhovatel zatřetí namítal, že zpochybňuje způsob, jakým starosta obce reagoval na návrh delegující členy volební komise ze strany navrhovatele. Navrhovatel včas podal návrh na člena a jeho náhradníka podle § 17 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích (dále jen „volební zákon“), a to 8.9.2010 v úředních hodinách Obecního úřadu Bohy. Je prokazatelné, že starosta potvrdil převzetí listiny a při jednání se zmocněncem navrhovatele na žádnou chybu neupozornil. I přesto, že místo jednoho člena navrhovatele aktivně převýšilo počet kandidátů v návrhu o další dva členy, je nevysvětlitelné, proč starosta A. L. nekontaktoval navrhovatele a neupozornil na nezbytnost návrhu pouze jednoho člena a jednoho náhradníka. Dále je podivné, že starosta návrh písemně odmítl až po lhůtě umožňující opravu, tedy po 15.9.2010. Ve svém dopise ze dne 7.10.2010 starosta uvádí, že podaný seznam neodpovídá ustanovení zákona, a proto na něj nebyl při jmenování okrskové volební komise brán zřetel. Jelikož nebylo navrhovateli umožněno mít svého

zástupce v okrskové volební komisi, využil znění volebního zákona a požádal Státní volební komisi o povolení přítomnosti osoby při sčítání hlasů. Státní volební komise však do dnešního dne na žádosti neodpověděla. Navrhovateli tak bylo znemožněno mít svého zástupce v okrskové volební komisi a dohlížet na průběh voleb. Není v pravomoci starosty posuzovat formu návrhu, jestliže přitom obsah návrhu směřuje k využití zákona. Navíc starosta mohl včas navrhovatele upozornit, neboť jako orgán veřejné správy má zvláště ve volbách výraznou poučovací povinnost.

Navrhovatel uzavřel, že výsledky voleb ukazují na poměr hlasů 310:306 ve prospěch Sdružení nezávislých kandidátů. Jestliže na základě předkládaných argumentů je zjevné, že nezákonný postup zamezující registraci 4 voličů a na druhé straně náhlá a dodatečná registrace jiných 9 voličů, mohly způsobit opačný výsledek voleb. To s ohledem na pouze dvě zaregistrovaná volební strany mohlo vést k takovému výsledku, že většina členů zastupitelstva by byla na straně navrhovatele. Z této skutečnosti vyplývá, že porušení zákona o volbách do obecních zastupitelstev je tak intenzivní, že mohlo podstatným způsobem ovlivnit výsledky voleb.

Odpůrce 1) ve vyjádření k návrhu uvedl, že námitky na neplatnost voleb do obecního zastupitelstva obce Bohy neřešil. Stejně tak neřešil podezřelou nečinnost starosty obce Bohy A. L. v úkonech orgánu veřejné správy, kdy je starosta povinen jednat, manipulaci s trvalými pobyty ze strany Obecního úřadu Bohy a stanovení členů okrskové volební komise. Uvedené záležitosti řešil Krajský úřad Plzeňského kraje. Odpůrce uvedl, že nebyl ani informován o skutečnostech, které jsou v návrhu obsaženy.

Odpůrce 2) ve vyjádření k návrhu uvedl, že se vyjadřuje jako kandidát Sdružení nezávislých kandidátů obce Bohy a jako „přesluhující“ starosta obce. Odpůrce konstatoval, že volby v obci proběhly v souladu s platnou legislativou. Odmítá jakékoli nařčení kohokoli z ovlivňování průběhu voleb, tedy i zpochybňování výsledků voleb. Toto je patrné z kopií dokumentů, jež byly zaslány na adresu soudu obecním úřadem. Také vyšetřování Policií ČR na základě oznámení navrhovatelů proběhlo s negativním výsledkem. Z návrhu na neplatnost voleb je patrná snaha manipulovat se zákonnými ustanoveními ve snaze zvrátit výsledky voleb, tak jak tomu bylo již při minulých volbách do obecního zastupitelstva, které řešil soud pod sp.zn. 30 Ca 98/2006. Odpůrce uvedl, že se domnívá, že navrhovatel slučuje nebo nerozlišuje úlohu obecního úřadu, funkci orgánů obce, jakož i povinnosti volební komise. Zaujatost návrhu je již patrná z omezeného výčtu účastníků řízení, bez jmenování zvolených kandidátů navrhovatele. K první skupině v návrhu tvrzených skutečností odpůrce uvedl, že v minulém období byli bez problémů přihlašováni občané na nemovitosti s čísly popisnými i čísly evidenčními, tedy i na rekreační objekty. Byli přihlašováni, i když se netajili s tím, že hodlají v příštích volbách, tedy 15. a 16. října 2010 podpořit hnutí HB, a to za různé sliby jako např.: konečně se dostanu k obecním pozemkům, příslibu léčení ve vojenské nemocnici v Praze (manžel organizátorky kampaní a stížností na cokoli paní H. je lékařem v VN Praha) a jiné. V obci se zdržují maximálně o letních víkendech. Je pravda, že se třemi zájemci o trvalý pobyt je dosud jednáno s tím, že obecní úřad vidí problém v přihlašování osob na některé rekreační objekty. Tyto jsou více jak padesát let staré, stavěné jako např. sklad nářadí, v některých případech cca 16 m², bez kolaudačního řízení, na pozemcích v majetku obce a hlavně bez platných nájemních smluv, kdy nájemní vztah byl ukončen uplynutím lhůty a kdy

majitelé objektů písemně stvrdili, že v tomto případě objekty odstraní a vrátí pozemky k plnění funkce lesa. Ke druhé skupině v návrhu tvrzených skutečností odpůrce uvedl, že volební seznam byl uzavřen v souladu se zákonem v 16 hodin 13.10.2010. Proto občané, kteří byli zaregistrováni k trvalému pobytu ve středu, kdy je úřední den (od 18. hodin), byli do volebního seznamu dopsáni. Obecní úřad nemůže sdělovat, kdo a kam se přihlašuje k trvalému pobytu. Odpůrce konstatoval, že neví jakým způsobem navrhovatel zpochybňuje fyzickou přítomnost voličů ve volební místnosti. Odpůrce takové informace nemá. Ke třetí skupině v návrhu uvedených skutečností odpůrce uvedl, že při předávání kandidátů navrhovatele do volební komise v počtu třech delegátů a jednoho náhradníka dne 8.9.2010 byly doručitelky upozorněny (za přítomnosti místostarosty) že kandidátů je nadbytečně. Odpůrce konstatoval, že se domnívá, že v žádném případě mu nepřísluší vysvětlovat zákon, zvláště pak v případě, kdy v jiných případech ve snaze přiblížit nějaké zákonné ustanovení je toto doprovázeno úšklebky, posměchem a zjevným pohrdáním jeho snahy, a to nejen od zvolených kandidátů navrhovatele, ale i od na schůzích přítomných sympatizantů navrhovatele. Nepřítomnost zástupce navrhovatele v žádném případě nezpochybňuje výsledek voleb. Při volbách v roce 2006 byla přítomna zástupkyně navrhovatele a stejně volby zpochybňovali. Odpůrce uvedl, že neví, jak zmocněnkyně navrhovatele, nebyla-li přítomna, může uvádět, jak probíhalo jednání a co odpůrce jako starosta řekl. Nechává proto taková vyjádření bez komentáře. Ohrazuje se pouze proti tvrzení, že svým jednáním znemožnil výkon volebního práva lidem, kteří se chtěli přihlásit k trvalému pobytu. To, že tvrdí a snad se i čestným prohlášením snaží dokázat, že hlasování nepřihlášených osob by zcela změnilo výsledky voleb, je pro odpůrce alarmující. Vzhledem k tomu, že nikomu z voličů, který byl v den voleb v dané obci přihlášen k trvalému pobytu, nebylo upřeno právo být volen a s přihlédnutím k uvedenému, z něhož vyplývá, že i žádnému občanu obce Bohy nebylo upřeno právo volit, odpůrce věří, že návrh bude odmítnut.

Odpůrce 3) ve vyjádření k návrhu uvedl, že navrhovatel v textu návrhu netvrdí, které ustanovení volebního zákona mělo být porušeno, nelze tak ani uvažovat o tom, že by toto porušení mohlo ovlivnit výsledek voleb, tedy není splněna podmínka ustanovení § 60 odst. 3 volebního zákona. V návrhu dále není uvedeno, komu jmenovitě bylo upřeno právo být volen, je-li namítáno porušení § 5 odst. 1 volebního zákona. Pokud je starostovi vyčítáno, že nekontaktoval navrhovatele v souvislosti s návrhem podle § 17 odst. 2 volebního zákona, žádná taková povinnost v zákoně není. Zmíněné ustanovení je jednoznačné a navrhovatel se snaží přenést odpovědnost za vlastní nesprávný návrh na starostu. Pokud má navrhovatel za to, že jednáním, které uvedl v návrhu, bylo porušeno některé ustanovení volebního zákona, měl toto ustanovení v návrhu uvést, jmenovat ty voliče, kteří se podle jeho názoru nezúčastnili voleb. Teprve pak by bylo možné se konkrétně vyjádřit. Pokud navrhovatel tvrdí, že při uzavření seznamu voličů byl v seznamu uveden počet 81, je toto v rozporu s údajem, který je uveden Českým statistickým úřadem ve výsledcích voleb, kde je uveden počet 90. Navrhovatel neuvedl žádný důkaz, kterým by bylo možno prokázat počet 81. Podle § 59 odst. 1 volebního zákona se lze domáhat odstranění chyb v seznamu jen návrhem podle § 88 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“).

Odpůrkyně 6) ve vyjádření k návrhu uvedla, že způsob, jakým pan L. a jeho volební strana dosáhli volebního výsledku, je odsouzeníhodný. Pan L. z pozice moci, z pozice úřední osoby, která v obci Bohy jediná má možnost provádět přihlašování občanů k trvalému pobytu,

záměrně a účelově neumožnil přihlášení lidem, kteří vlastní na katastru obce nemovitost, kteří se přihlásit k pobytu chtěli a chtějí, kteří měli a mají zájem se účastnit komunální politiky v obci. Tímto způsobem jim znemožnil výkon volebního práva. Pan L. opět z pozice úřední osoby, která v obci Bohy jediná má možnost provádět přihlašování občanů k trvalému pobytu, záměrně a účelově umožnil přihlášení 9 osobám, které nejsou známy, které v okamžik uzavření volebního seznamu nebyli přihlášení. Tito občané byli přihlášení mimo úřední hodiny, neboť poslední úřední den před volbami ve středu 13.10.2010 v úředních hodinách nebyl pan L. na obecním úřadě přítomen. Toto lze doložit svědeckou výpovědí pana R. H., který v tento den byl před obecním úřadem po celou dobu úředních hodin a čekal na otevření obecního úřadu. Obdobně řešil svoji situaci pan L. i před volbami v roce 2006, kdy přihlásil 10 občanů, aby těsně zvítězil. Jelikož soud rozhodl tak, že návrh na neplatnost voleb byl zamítnut, pan L. si svoji situaci vyřešil v letošním roce obdobným způsobem. Zcela jistě na tomto způsobu neshledává nic nelegálního. O nějaké morálce v jeho případě nemůže být ani řeč. Odpůrkyně konstatovala, že je naprosto srozuměna s tím, že právo přihlásit se k trvalému pobytu má každý občan kdekoliv v naší republice, pokud splní dané podmínky. Musí bohužel také souhlasit s tím, že není nelegální přihlásit občany i třeba několik hodin před volbami. Proč ale nebyli přihlášení 4 občané, kteří se přihlásit chtěli, kteří řádně přišli na obecní úřad v úředních hodinách a kteří splnili všechny podmínky pro toto dané? Tedy kromě jediné. Určitě by ve volbách nedali hlas panu L.. Okrsková volební komise sestávala převážně z osob příbuzensky spjatých (3 ze 4) s kandidáty Sdružení nezávislých kandidátů obce Bohy. Předsdkyně komise V. L. (dcera Antonína Levého), zapisovatelka M. K. (manželka L. K. st. a matka L. K. ml.), místopředsdkyně P. H. (dcera V. R. a manželka P. H.), M. T.. Pan starosta L. neměl vůbec zájem na tom, aby navrhovatel měl ve volební komisi svého zástupce. Je návrh kandidátů do okrskové volební komise skutečně chybný, protizákonný? Je pan starosta Levý oprávněn a schopen posoudit, zda je tento návrh chybný, protizákonný? Odpůrkyně uvedla, že je přesvědčena o tom, že okrsková volební komise v tomto složení nepochybně potvrdí, že volby byly korektní, že všech devět nových občanů skutečně bylo fyzicky volit, že sčítání hlasů bylo také v pořádku, že občané, které okrsková volební komise navštívila s přenosnou volební schránkou, si o toto skutečně požádali a že občanům, kteří o přenosnou volební schránku požádali, určitě vyhověla. Vše bude zcela jistě v naprostém pořádku. V současné době má a vždycky měl přístup ke všem podkladům u voleb i pan L. jako otec předsdkyně volební komise. Nikdo jiný k těmto dokumentům nemá přístup. Pokud si tedy krajský soud vyžádal nějaké podklady od předsdkyně volební komise Veroniky Levé, vždy nad odesláním bude bdít její otec. Proto také byla V. L. určena (ne losem) jako předseda okrskové volební komise. Odpůrkyně dále uvedla, že o nemorálních postupech pana L. před volbami i během nich svědčí i fakt, že v obci Bohy probíhalo šetření Policie ČR, které odpůrkyně ve vyjádření pospala. Odpůrkyně uzavřela, že díky moci a pravomoci přihlašovat a v případě pana L. i nepřihlašovat osoby k trvalému pobytu si pan L. upravil volební výsledky podle svého. Jednání pana L. zcela ovlivnilo volební výsledky v obci Bohy a takové jednání potlačuje základní hodnoty demokratických voleb.

Odpůrce 7) se ztotožnil s návrhem a ve vyjádření k návrhu uvedl, že je přesvědčen, že ze strany pana starosty L. nebylo jednáno korektně a v souladu s jeho pravomocemi. Starosta pochybil při přihlašování občanů, kteří se mu takzvaně „nehodí“, a tím jim znemožnil zúčastnit se voleb v obci a ovlivnit tak jejich výsledek. Argumenty, proč tyto občany nepřihlásí k trvalému pobytu, a následné vyhrožování, že bude odstraněna jejich nemovitost,

jsou zarážející. Na druhé straně bylo přihláшено k trvalému pobytu v obci devět lidí na poslední chvíli před volbami, tj. po uzavření seznamu voličů. Z toho lze vyvodit, že pan starosta měl dokonalý přehled o počtu voličů. Přesto, že volby jsou tajné a nikdo nemůže předpokládat, jak se který volič zachová, musí odpůrce poukázat na to, že v takto malých obcích, jako jsou Bohy, se pravděpodobný výsledek dá celkem přesně odhadnout. Všichni se velmi dobře znají a napětí v obci dělí občany na dva tábory. Pouze starosta měl přehled o všech přihlášených občanech a když si předběžně spočítal, jak mohou volby dopadnout, pojistil si výhru zmiňovanými devíti občany. Při takto nízkém počtu voličů hraje důležitou roli každý hlas. Pan starosta odmítl delegovat člena volební komise ze strany navrhovatele, přestože návrh podaný v termínu přijal a potvrdil. Své jednání odůvodnil tím, že návrh nebyl v souladu se zákonem. Na pochybení neupozornil s tím, že to není jeho povinnost. Tudíž navrhovateli bylo znemožněno kontrolovat průběh voleb a následné sčítání hlasů. Odpůrce konstatoval, že se mu nezdá příliš spravedlivé, že ve čtyřčlenné volební komisi zasedali rodinní příslušníci kandidátů z jedné volební strany a druhé volební straně byla účast odepřena. To zavádí k spekulaci o regulérním průběhu voleb. V tomto duchu se odvíjely také volby do obecního zastupitelstva v roce 2006. Starosta L. získal většinu hlasů ve volbách díky hlasování deseti občanů přihlášených k trvalému pobytu na budovu obecního úřadu těsně před volbami. Odpůrce uzavřel, že již několik let není spokojen s výkonem funkce starosty L. v obci, který podle jeho názoru jedná z pozice moci a ne vždy ve prospěch občanů.

Odpůrkyně 8) se ztotožnila s návrhem a ve vyjádření k návrhu uvedla, že navrhovatel nebyl zastoupen ani jedním členem ve volební komisi v obci Bohy. Stalo se tak z důvodu chybného návrhu na delegující členy volební komise ze strany navrhovatele. Starosta Ing. A. L. navrhovatele na tuto chybu mohl upozornit. Informoval se na tuto skutečnost na krajském úřadě, ale přesto navrhovatele neupozornil. Na dotaz odpůrkyně na zasedání zastupitelstva, proč tak neučinil, po nepříjemné diskuzi reagoval slovy: „Protože jsem nechtěl.“ Odpůrkyně uvedla, že požadovala uvedení této diskuze do zápisu ze zasedání zastupitelstva, ovšem zapisovatelem byla dcera pana A. L., V. L. (předsdkyně volební komise) a ověřovatelem byli pan K. a R., kteří jsou členy protistrany. Tudíž si není jistá, zda je toto uvedeno v zápisu o zasedání zastupitelstva. Odpůrkyně uvedla, že při žádosti paní M. P., která má problémy s chůzí, aby volební komise přinesla mobilní volební urnu jen k autu na parkovišti před volební místností, na tuto žádost předsdkyně volební komise nerefletovala. Svědkem této události byla vnučka paní P. P. Š., která předsdkyni volební komise požádala a ta jí odpověděla: „P. P. neměla požádáno dopředu a nemá žádný papír na to, že špatně chodí.“ Odpůrkyně konstatovala, že volební komise byla složena velmi podivným a účelovým způsobem. Předsdkyně volební komise – V. L. (dcera starosty A. L.). Zapisovatelka volební komise – M. K. (manželka a matka kandidátů do zastupitelstva L. K. st. a L. K. ml.) Člen volební komise – P. H. (dcera pana V. R. a manželka pana P. H. - kandidátů do zastupitelstva). Člen volební komise – M. T. (velká příznivkyně pana starosty A. L.). Odpůrkyně k tomu uvedla, že v tomto případě velmi pochybuje o tom, že volební komise pracovala podle zákona poctivě a nestranně. Na žádosti posílané na Ministerstvo vnitra ČR o povolení přítomnosti osoby při sčítání hlasů ze dne 21.9.2010 do dnešního dne nebylo vůbec odpovězeno. Odpůrkyně dále uvedla, že by připomněla nepřihlášení 4 osob, které měly zájem o přihlášení trvalého pobytu již několik měsíců před volbami a starosta obce jim toto i přes upozorňování krajského úřadu neumožnil. Tyto osoby byly dlouhodobě nespokojeny s vedením obce starostou A. L., a proto je všem jasné, proč je odmítl přihlásit. Naopak po uzavření volebního seznamu a mimo úřední

hodiny obecního úřadu bylo přihlášeno dodatečně 9 osob, u kterých odpůrkyně nemůže znát jejich totožnost a místo bydliště. Z toho vyplývá, že jako kandidát do obecního zastupitelstva neměla možnost oslovit tyto potencionální voliče, natož se jim jen představit. Vzhledem k tomu, jak těsný výsledek voleb v obci byl, je zajisté každému zřejmé, proč pan starosta A. L. jisté občany přihlašoval a jisté ne. Takovýmto způsobem postupoval pan starosta A. L. již při minulých volbách, kdy si také přihlásil 10 občanů k trvalému pobytu na obecní úřad obce Bohy. Odpůrkyně si není jistá, zdali někteří z nich nejsou na úřadě ještě přihlášení a pokud ano byli zde opravdu fyzicky volit? To je otázka, kterou odpůrkyně zodpovědět nemůže a jestli jí pravdivě zodpoví volební komise, tomu nevěří, neboť předsedkyní této komise je dcera pana starosty a do dnešního dne má ona i pan starosta k volebním lístkům přístup. Odpůrkyně v závěru vyjádření upozornila na incident, který byl v šetření Policie ČR, a spojitost osoby starosty se seznamem tajných agentů STB.

Podle § 60 odst. 3 volebního zákona návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb.

K tomu, aby mohl být návrh na neplatnost voleb shledán důvodným, je podle citovaného ustanovení nutné, aby navrhovatel zaprvé prokázal, že došlo k porušení volebního zákona, zadruhé, že k tomuto porušení zákona došlo způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb. Pokud jde o naplnění prvé podmínky, zaujímá soud obdobný závěr, ke kterému na podkladě obdobné právní úpravy v případě voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dospěl Nejvyšší správní soud, tj. že při soudním přezkumu voleb je nutné přihlížet nejen k porušení konkrétních ustanovení volebního zákona, nýbrž také k porušení ustanovení jiných právních předpisů či přímo ústavních principů, pokud má jejich porušení přímý dopad na regulérnost voleb. Nejvyšší správní soud například v bodu 19 usnesení ze dne 22. 6. 2010, č.j. Vol 12/2010-24 (dostupné na www.nssoud.cz), uvedl, že *„úvaha, jež by soudní přezkum voleb omezovala pouze na kontrolu dodržování jediného zákona bez možnosti zohlednit porušení jiných právních předpisů, ve svých důsledcích zcela negovala smysl soudního přezkumu. V usnesení ze dne 4. 7. 2006, č.j. Vol 66/2006 – 105, Nejvyšší správní soud uvedl, že „výklad ustanovení § 87 odst. 5 zákona č. 247/1995 Sb. není možno provést tak, že kompetence soudu přezkoumávat platnost volby kandidáta je omezena výhradně na porušení tohoto zákona. Jakkoliv soud nepochybně obsahuje a význam citovaného ustanovení, je třeba ho vnímat v kontextu ústavně založené kompetence soudu provádět soudní přezkum voleb (čl. 20 Ústavy ČR) tak, že zákonodárci je svěřeno vymezení rozsahu soudního přezkumu, tzn. vymezení konkrétních typů řízení, což ostatně Nejvyšší správní soud plně respektuje. Úvaha, podle níž by tento soudní přezkum byl omezen pouze a jedině na kontrolu dodržování jediného zákona (č. 247/1995 Sb.) a nemohl by zohlednit porušení právních předpisů jiných, a to třeba i ve výrazně větší míře, by však ve svých důsledcích smysl tohoto soudního přezkumu zcela negovala. Proto soud dospívá k závěru, že jeho - ústavně předvídanou a zákonem založenou - kompetenci přezkoumat platnost volby kandidáta je nutno vykládat tak, že kromě případů tvrzeného porušení relevantních ustanovení zákona č. 247/1995 Sb. se vztahuje i na případy další. Okruh těchto dalších případů přitom není neomezený, nýbrž je dán tou skutečností, že volební proces není přímo a nepřímou upraven zákonem jediným, nýbrž celou řadou právních předpisů, a je tedy úkolem soudu citlivě zvážit, které z případů protizákonnosti dosahují zásadní až dokonce ústavní intenzity tak, aby mohly být brány za relevantní pro hodnocení*

regulérnosti voleb. Při nedostatečné zákonné úpravě, je třeba při hodnocení důvodnosti navrhovatelových námitek vycházet přímo z ústavních principů.“ Soud pouze doplňuje, že podle § 87 odst. 5 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu české republiky, návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta. S ohledem na obsahovou shodu tohoto ustanovení s § 60 odst. 3 volebního zákona jsou závěry Nejvyššího správního soudu zcela aplikovatelné i v případě voleb do zastupitelstev obcí.

Podle čl. 5 Ústavy České republiky je politický systém založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěži politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů. Podle čl. 22 Listiny základních práv a svobod zákonná úprava všech politických práv a svobod a její výklad a používání musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti. Vzhledem k tomu, že čl. 22 Listiny základních práv a svobod pracuje s pojmem „politická síla“ namísto „politická strana“, bude-li soud používat dále pojem „politická strana“ bude jej vnímat ve smyslu širším zahrnujícím i pojem „volební strany“ podle § 20 volebního zákona.

Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod stanoví jednoznačné mantinely pro soutěž politických stran. K tomu, aby bylo možné považovat soutěž politických stran za volnou a svobodnou, je nezbytné, aby při ní byly respektovány základní demokratické principy. Mezi ně zcela jistě patří i zásada vyjádřená v čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky, podle které státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Obdobně stanoví čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle kterého lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Na základě citovaných ustanovení je zcela nepřipustné, aby státní moc zasahovala do soutěže politických stran bez zákonného zmocnění a tím ovlivňovala nebo se pokoušela ovlivňovat výsledek voleb. V této souvislosti je potřebné zmínit další významná ustanovení Listiny základních práv a svobod. Jsou jimi čl. 2 odst. 1, podle kterého stát je založen na demokratických hodnotách a nesmí se vázat ani na výlučnou ideologii, ani na náboženské vyznání, a čl. 20 odst. 4, podle kterého politické strany a politická hnutí, jakož i jiná sdružení jsou odděleny od státu. Tato ustanovení jsou nejen výrazem formálního distancování se od praktik totalitního státu, který tradičně preferuje toliko jednu z politických sil, jmenujme např. ustanovení čl. 4 Ústavy Československé socialistické republiky (č. 100/1960 Sb.), které stanovilo, že vedoucí silou ve společnosti i ve státě je předvoj dělnické třídy, Komunistická strana Československa, dobrovolný bojový svazek nejaktivnějších a nejvědomějších občanů z řad dělníků, rolníků a inteligence, nýbrž také výrazem materiálního se přihlášení k zásadě, že státní moc nelze vykonávat v zájmu toliko jedné z politických stran. Stát se proto musí zříci všech kroků, kterými by v rozporu s demokratickým principem rovnosti (čl. 1, čl. 21 odst. 3 Listiny základních práv a svobod), výkonem státní moci zvýhodňoval jednu politickou stranu a tím narušoval volnou a svobodnou soutěž politických stran.

Veškeré shora uvedené zásady lze shrnout pod obecný pojem principu korektnosti a neutrality veřejné moci, jak jej zmínil například Ústavní soud v nálezu ze dne 26.1.2005, sp.zn. Pl. ÚS 73/04 (č. 140/2005 Sb., dostupný také na <http://nalus.usoud.cz>). Ústavní soud,

pokud jde o sdělovací prostředky v rukou územních samosprávných celků v bodu VI. b nálezu uvedl, že *„není pochyb o tom, že sdělovací prostředky, kterými disponují územní samosprávné celky, i když nejde o úřední věstníky, na které se tiskový zákon nevztahuje, podléhají z hlediska využití ve volební kampani přísnějším pravidlům, než je tomu v případě vydavatelů, kteří jsou osobami soukromého práva. Neznamená to sice jejich povinnost zajišťovat mechanicky stejný prostor pro jednotlivé kandidující strany a osoby, i zde se však musí uplatnit pravidlo možnosti rovného „přístupu“. Jiný postup by byl v rozporu s pravidly volné soutěže politických stran podle čl. 5 Ústavy a svobodné soutěže politických sil podle čl. 22 Listiny. Pokud již zákonodárce použití takových sdělovacích prostředků nezakazuje, musí být jejich využití pro účely volební agitace měřeno pravidly rovnosti šancí a vydavatel nebo provozovatel takových sdělovacích prostředků musí zvážit, zda je schopen respektování takového principu zajistit.“* Ústavní soud dále uvedl, že *„pro tyto tiskoviny v případě jejich zpřístupnění volebním stranám platí zásada rovnosti šancí, která plyne z principu svobodné soutěže politických stran a politických sil (čl. 5 Ústavy, čl. 22 Listiny), jak správně dovodil Nejvyšší správní soud. Jiný postup by mohl voličům naznačovat, že obec jako veřejnoprávní korporace preferuje jen určité volební strany. Není sporu o tom, že tiskoviny, vydávané jako obecní zpravodaje, tím, že jsou v rukou veřejné moci, musí zachovávat korektnost a neutralitu. V pozici starosty musí kandidát dodržovat určitá pravidla, neboť v tomto postavení je úředníkem, a tudíž nemá obecně svobodu projevu jako obyčejní občané. Stručně řečeno, nemůže své pozice starosty využít pro svoji volební kampaň ani pro volební kampaň někoho jiného.“* Ústavní soud konstatoval, že *„starosta může jako úřední osoba a činitel obce z titulu své funkce používat prostředky, které jiný občan použít nemůže (rozpočtové prostředky, telefon, počítač, služební automobil, úřední deska obecního úřadu, projevy spjaté s jeho úřadem, tiskopisy s úřední hlavičkou obce nebo obecního úřadu, dodávající jeho vystupování punc ofiциality atd., což může ovlivnit zejména starší voliče). Použití takových prostředků je ve volební kampani nepřípustné. Na respektování principu korektnosti a neutrality veřejné moci trvají také soudci, kteří k citovanému nálezu Ústavního soudu vyjádřili své odlišné stanovisko. Například soudkyně JUDr. Ivana Janů z komparativního hlediska zmínila rozhodnutí Státního soudu v Brémách ze dne 7. 10. 1979 [BremStGHE 4, 111], který konstatoval povinnost státu (veřejné moci) zachovávat při volbách neutralitu, a dále uvedla, že princip přísné neutrality vládnoucí veřejné moci je základním požadavkem svobodných demokratických voleb, na kterých stojí právní stát. Soudkyně JUDr. Eliška Wagnerová uvedla, „za zcela zásadní tak považuji princip, podle kterého lze naprostou „ryzost“ voleb dovést jen za předpokladu, že vůle voličů se utváří bez usměrňování či návodů nebo ovlivňování veřejnou mocí. Tento princip chápu jako jeden ze základních strukturálních principů české Ústavy. Všechny státní orgány vzešlé z voleb musí být až výsledkem skutečně autentické vůle členů občanské společnosti, tedy voličů, nikoliv produktem procesu, který byl veřejnou mocí manipulován, bez ohledu na to, zda úspěšně či méně úspěšně. Nerespektování tohoto principu dovedené k dokonalosti (lépe řečeno k perverzii) vedlo k volebním výsledkům, s nimiž jsme byli konfrontováni před rokem 1989.“* Dále uvedla, že *„difamace jednotlivce, jíž se dopustí veřejná moc za použití veřejných prostředků (veřejná tiskovina) a veřejných finančních prostředků, pro mne představuje doslova zneužití veřejné moci za účelem ústavně zcela nepřípustným (zeslabení volebních šancí politického protivníka útokem na jeho důstojnost), které v mých očích vede k absenci „ryzosti“ volebního procesu tak, že jej již nelze označit za skutečné volby. Moje (a doufám, že nejen moje) historická paměť, jakož i zkušenosti ze současnosti, mi nedovolují tolerovat takovéto excesy veřejné moci, neboť zde již*

nejde jen o prosté jednání ultra vires. Ve vztahu k jednotlivci může potenciálně jít o jednání zcela likvidační, cestou zneužití veřejné moci.“

Podle § 4 odst. 1 volebního zákona má právo volit do zastupitelstva obce občan obce za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který alespoň v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, dosáhl věku nejméně 18 let, je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu, a státní občan jiného státu, který v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, dosáhl věku nejméně 18 let, je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu a jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv, (dále jen „volič“).

Právo volit je těsně spjato s místem trvalého pobytu. Je nezbytné, aby nejpozději v den voleb byl občan v obci, ve které chce volit, přihlášen k trvalému pobytu. Ač volební zákon v § 28 odst. 4 stanoví, že dva dny přede dnem voleb obecní úřad v 16 hodin uzavře seznam voličů, současně v § 33 odst. 4 ukládá okrskové volební komisi povinnost dopsat dodatečně do výpisu ze seznamu a umožnit hlasování tomu voliči, který není zapsán ve výpisu ze seznamu a který prokáže své právo hlasovat ve volebním okrsku. Vzhledem k tomu, že zákonodárce nestanoví dobu, po kterou je občan povinen být minimálně přihlášen k trvalému pobytu v obci, aby mohl volit, je teoreticky možné, aby se přihlásil k trvalému pobytu v obci a byl k trvalému pobytu přihlášen třeba i v první den voleb a své volební právo uplatnil v místě nového trvalého pobytu. Volební strany tudíž mohou v rámci volebního boje provádět jakési předvolební „nahánění voličů“, jehož cílem je dosáhnout změny počtu voličů v určitém volebním okrsku. „Nahánění voličů“ je ulehčeno také zněním ustanovení § 10 odst. 1 a 6 zákona o evidenci obyvatel. Podle věty druhé odstavce 1 zmíněného ustanovení, občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem a který je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci. Podle odstavce 6 zmíněného ustanovení je občan povinen při ohlášení změny místa trvalého pobytu vyplnit a podepsat přihlašovací lístek k trvalému pobytu (písm. a), předložit občanský průkaz (písm. b) a doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo doložit oprávněnost užívání bytu, anebo předložit úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa trvalého pobytu. Takové potvrzení se nevyžaduje v případě, že oprávněná osoba potvrdí souhlas na přihlašovacím tiskopisu k trvalému pobytu před zaměstnancem ohlašovny. Za oprávněnou osobu se považuje osoba starší 18 let, způsobilá k právním úkonům, která je oprávněna užívat objekt uvedený v odstavci 1 nebo jeho vymezenou část (např. byt nebo obytnou místnost), anebo je provozovatelem ubytovacího zařízení, kde se občan hlásí k trvalému pobytu (písm. c). Z citovaných ustanovení zákona o evidenci obyvatel vyplývá, že místo trvalého pobytu není nijak vázáno na místo skutečného pobytu občana. Postačí toliko vyplnit a podepsat přihlašovací lístek k trvalému pobytu, předložit občanský průkaz a doložit vlastnictví, oprávnění užívání nebo souhlas oprávněné osoby objektu, který je označen číslem popisným, evidenčním nebo orientačním, a který je současně určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci. Místo trvalého pobytu proto může být zcela formální a občan dokonce nemusí mít k místu trvalého pobytu ani žádný právní vztah. Zaniklo-li totiž užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část,

může ohlašovna rozhodnout o zrušení údaje o místě trvalého pobytu jen na návrh vlastníka objektu nebo jeho vymezené části nebo na návrh oprávněné osoby uvedené v § 10 odst. 6 písm. c) (§ 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel). Nelze pominout ani tu skutečnost, že v jednom objektu může být k trvalému pobytu přihlášeno lhostejno kolik občanů, a to i tehdy, pokud by jejich současná přítomnost v objektu byla fyzicky nemožná.

Shora nastíněné deformace jdou zcela k tíži zákonodárce, který rezignoval na snahu o jejich odstranění, a nelze je klást k tíži voliče či volebních stran. Veden tímto závěrem soud v předešlých volbách zamítl návrh na neplatnost voleb do zastupitelstva obce Bohy, konaných ve dnech 20. a 21. října 2006, kdy došlo v den voleb k přihlášení deseti občanů k trvalému pobytu do objektu č.p. 31, tj. objektu, ve kterém sídlí obecní úřad, přičemž nebylo konkrétním způsobem tvrzeno, přihlášení koho k trvalému pobytu v obci bylo odmítnuto. Situace ve volbách nynějších je však již zcela odlišná.

Přistoupí-li k zákonem nezapovězenému „nahánění voličů“ více volebních stran, je v souladu s principem korektnosti a neutrality veřejné moci nezbytné, aby veřejná moc postupovala naprosto nestranně ve vztahu ke všem těmto stranám. Podle § 22a zákona o evidenci obyvatel jsou působnosti stanovené obecním úřadům podle tohoto zákona výkonem přenesené působnosti. Vykonává-li tedy obecní úřad agendu evidence obyvatel, vykonává státní moc. Vzhledem k tomu, že zákon o evidenci obyvatel nevyklučuje použití zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, je obecní úřad povinen podle tohoto právního předpisu postupovat, s výjimkami uvedenými v § 18 zákona o evidenci obyvatel. Obecnímu úřadu je správním řádem a zákonem o evidenci obyvatel výslovně uložena řada povinností, které jsou přímým prostředníkem k zajištění korektnosti a neutrality veřejné moci. Podle § 2 odst. 2 správního řádu správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena. Výkon agendy evidence obyvatel tudíž nelze zneužít k účelu jinému, tj. ke snahám o ovlivnění výsledku voleb. Podle § 2 odst. 4 správního řádu správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Zmíněným ustanovením je přímo uložena povinnost zachovat při výkonu agendy evidence obyvatel princip rovnosti a stejného zacházení. Podle § 6 odst. 1 věta první správní orgán vyřizuje věci bez zbytečných průtahů. Citované ustanovení zapovídá obecnímu úřadu možnost nečinnosti při výkonu agendy evidence obyvatel, která by mohla poskytnout výhodu jedné z volebních stran. Podle § 10 odst. 9 zákona o evidenci obyvatel zjistí-li se při hlášení místa trvalého pobytu nedostatky v předkládaných dokladech nebo rozporů uváděných údajů s údaji v základním registru obyvatel nebo v informačním systému, vyzve ohlašovna občana k jejich odstranění. Ve výzvě stanoví lhůtu k jejich odstranění, nejméně však 15 dnů. Pokud občan nedostatky ve stanovené lhůtě neodstraní, rozhodne ohlašovna o tom, že změna trvalého pobytu nebude zaevidována. Uvedené ustanovení obecnímu úřadu ukládá postupovat při výkonu agendy evidence obyvatel profesionálně a současně bez zbytečných průtahů.

Postupem obecního úřadu Bohy došlo k porušení všech shora uvedených ustanovení a tím k porušení principu korektnosti a neutrality veřejné moci. Navrhovatel tvrdil, že obecní úřad byl ve třech případech, u čtyř osob, bezdůvodně nečinný při výkonu agendy evidence obyvatel, zatímco v devíti jiných případech, postupoval po uzavření voličského seznamu

extrémně rychle. Žádný z odpůrců tvrzení navrhovatele nerozporoval. Naopak odpůrce 2), současně starosta obce, toto tvrzení potvrdil, když uvedl, že „v minulém období byli bez problémů přihlašováni občané na nemovitosti s čísly popisnými i čísly evidenčními, tedy i na rekreační objekty. Byli přihlašováni, i když se netajili s tím, že hodlají v příštích volbách, tedy 15. a 16. října 2010 podpořit hnutí HB, a to za různé sliby jako např.: konečně se dostanu k obecním pozemkům, příslibu léčení ve vojenské nemocnici v Praze (manžel organizátorky kampaní a stížností na cokoli paní Havlíčkové je lékařem v VN Praha) a jiné. V obci se zdržují maximálně o letních víkendech. Je pravda, že se třemi zájemci o trvalý pobyt je dosud jednáno s tím, že obecní úřad vidí problém v přihlašování osob na některé rekreační objekty. Tyto jsou více jak padesát let staré, stavěné jako např. sklad nářadí, v některých případech cca 16 m², bez kolaudačního řízení, na pozemcích v majetku obce a hlavně bez platných nájemních smluv, kdy nájemní vztah byl ukončen uplynutím lhůty a kdy majitelé objektů písemně stvrdili, že v tomto případě objekty odstraní a vrátí pozemky k plnění funkce lesa.“

Za účelem prověření postupu obecního úřadu při výkonu agendy evidence obyvatel si soud od obecního úřadu výzvou ze dne 4.10.2010 vyžádal kompletní spisovou dokumentaci týkající se řízení o změně místa trvalého pobytu devíti osob, které byly podle protokolu o kontrole provedené odpůrcem 1) dodatečně zapsány do volebního seznamu. Soud ve výzvě uvedl, že je nutné předložit především přihlašovací lístky k trvalému pobytu (§ 10 odst. 6 písm. a) zákona o evidenci obyvatel) a doklady podle § 10 odst. 6 písm. c) téhož zákona. Obecní úřad soudu předložil pouze přihlašovací lístky s tím, že je na nich potvrzen souhlas oprávněné osoby, který byl proveden před pracovníkem ohlašovny.

Soud nejprve přistoupil k testu výkonu státní správy obecním úřadem z pohledu ustanovení § 2 odst. 4, § 6 odst. 1 správního řádu a § 10 odst. 9 zákona o evidenci obyvatel.

Z přihlašovacích lístků ze dne 13.10.2010 soud zjistil, že paní B. K. byla přihlášena k trvalému pobytu do objektu č.p. 27 s tím, že je podle výpisu z katastru nemovitostí majitelkou objektu. Z výpisu z katastru nemovitostí soud ověřil, že paní B. K. je vlastníkem objektu č.p. 27 a u objektu je uveden způsob využití objekt k bydlení. Také paní H. B. a pan P. B. byli přihlášeni do objektu č.p. 27 s tím, že souhlas majitele udělila paní K.. Paní H. J. byla přihlášena k trvalému pobytu do objektu č.p. 9 s tím, že k tomu dal souhlas majitel pan A. L.. Z výpisu z katastru nemovitostí soud ověřil, že pan A. L. je spoluvlastníkem objektu č.p. 9 a u objektu je uveden způsob využití objekt k bydlení. Pan A. L. ml. byl přihlášen k trvalému pobytu do téhož objektu s tím, že má souhlas majitelem objektu. Z výpisu z katastru nemovitostí soud ověřil, že pan A. L. je spoluvlastníkem objektu č.p. 9. Paní V. P. byla přihlášena k trvalému pobytu do objektu č.p. 19 s tím, že k tomu udělil souhlas majitel pan K.. Z výpisu z katastru nemovitostí soud ověřil, že pan L. K. je vlastníkem objektu č.p. 19 a u objektu je uveden způsob využití objekt k bydlení. Pan M. H. byl přihlášen k trvalému pobytu do objektu č.p. 31 s poznámkou, že objekt je majetkem obce, s připojeným otiskem razítka obce a podpisu. Z výpisu z katastru nemovitostí soud ověřil, že obec je vlastníkem objektu č.p. 31 a u objektu je uveden způsob využití objekt k bydlení. Pan P. S. a pan M. F. byli přihlášeni do objektu č.p. 38 s poznámkou, že objekt je majetkem obce, s připojeným otiskem razítka obce a podpisu. Z výpisu z katastru nemovitostí soud ověřil, že obec je vlastníkem objektu č.p. 31 a u objektu je uveden způsob využití objekt občanské vybavenosti.

V případě pana J. N. soud z výpisu z katastru nemovitostí zjistil, že objekt ev.č. 4 je ve vlastnictví paní D. N. a u objektu je uveden způsob využití stavba pro rodinnou rekreaci. V případě paní V. L. a pana J. L. soud z výpisu z katastru nemovitostí zjistil, že objekt ev.č. 9 je ve spoluvlastnictví pana V. L. a paní V. L. a u objektu je uveden způsob využití stavba pro rodinnou rekreaci. V případě pana P. S. soud z výpisu z katastru nemovitostí zjistil, že objekt ev.č. 6 je ve vlastnictví pana P. S. a u objektu je uveden způsob využití stavba pro rodinnou rekreaci.

Z nastíněného skutkového stavu je zcela jednoznačné, že obecní úřad nepostupoval při výkonu agendy evidence obyvatel tak, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Pokud obecní úřad při přihlašování k trvalému pobytu v případě devíti osob vycházel toliko ze skutečnosti, že přihlašovaná osoba má vlastnické právo k objektu nebo má souhlas vlastníka nebo spoluvlastníka objektu, a k ověření skutečnosti, že objekt je označen číslem popisným, evidenčním nebo orientačním, a je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci, vycházel toliko z výpisu z katastru nemovitostí, byl tak povinen obdobně postupovat také v případě zbylých čtyř osob. Tyto osoby totiž doložily ve stejném rozsahu veškeré skutečnosti nezbytné ke změně místa trvalého pobytu.

Obecní úřad nebyl oprávněn být v případě čtyř osob absolutně nečinný a v případě devíti osob extrémně rychlý. Pokud již obecní úřad přistoupil těsně před volbami ke změně trvalého pobytu u devíti osob, byl v souladu s § 2 odst. 4 a § 6 odst. 1 správního řádu povinen provést změnu místa trvalého pobytu u všech třinácti osob, neboť z ničeho nevyplývá, proč by devět osob, které z časového hlediska požádalo o změnu místa trvalého pobytu později než jiné čtyři osoby, přičemž předložilo podklady v obdobném rozsahu, mělo mít před ostatními přednost.

Pokud měl obecní úřad pochybnosti o splnění podmínek pro změnu místa trvalého pobytu, měl postupovat podle § 10 odst. 9 zákona o evidenci obyvatel a navrhovatele vyzvat k odstranění nedostatků a věci případně rozhodnout. V souladu s ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu však byl povinen postupovat ve všech případech shodně. Pokud mělo být sporným stavebně technické určení předmětných objektů, bylo povinností obecního úřadu ověřit stavebně technické určení objektů v případě všech třinácti osob, zejména však u objektů č.p. 31 a č.p. 38. V prvním případě se jednalo o budovu, ve kterém sídlí obecní úřad, ve druhém o objekt, u kterého z katastru nemovitostí nevyplývalo, že by byl určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci. Ve zprávě ze dne 12.9.2010, kterou soud v průběhu řízení vyžádal, Městský úřad Kralovice uvedl, že *„stavební úřad ve svém archivu neeviduje žádné doklady na základě nichž byl povolen účel užívání objektu č.p. 31. Jedná se o historickou budovu bývalé školy, jak bylo zjištěno při prověřování zápisu u katastrálního úřadu. Tento zápis byl učiněn na základě přepisu pozemkové knihy, v níž byl tento objekt evidován jako škola. V současnosti je objekt užíván zčásti jako kancelář obecního úřadu a zbylá část je bez využití. V nedávné minulosti (rok 2003) byla zbylá část objektu užívána jako restaurace a sál, ovšem k tomuto účelu užívání nebyly nalezeny žádné doklady.“* K objektu č.p. 38 Městský úřad Kralovice předložil kolaudační rozhodnutí ze dne 27.11.2006, ze kterého vyplývá, že objekt byl povolen k užívání jako dům s pečovatelskou službou. Z uvedeného

vyplývá, že v případě těchto objektů k zápisu místa trvalého objektu nepostačoval výpis z katastru nemovitostí, nýbrž další listiny, přičemž stavebně technické určení objektu č.p. 31 je sporným i přes dotaz na příslušný stavební úřad.

Dlužno dodat, že skutečnosti, kterými navrhovatel 2) odůvodnil nečinnost obecního úřadu, jsou z pohledu zákona o evidenci obyvatel naprosto nepodstatné a rozhodně neodůvodňují nečinnost obecního úřadu. Občané mají právo přihlásit se k trvalému pobytu do rekreačního objektu, pokud je označen evidenčním číslem a je určen k individuální rekreaci, což bylo v intencích rovného zacházení prokázáno u všech čtyř osob. Z pohledu zákona o evidenci obyvatel je nepodstatný faktický stav objektů, jejich velikost, na jakém pozemku a na základě jakého právního vztahu se nacházejí, co jejich vlastníci případně písemně stvrdili, či že se přihlašované osoby v objektech zdržují maximálně o víkendech. O nezákonnosti svého postupu byl starosta ostatně nadřízeným Krajským úřadem Plzeňského kraje výslovně a podrobně instruován dopisem ze dne 23.6.2010, sp.zn. ZN/4448/VVŽÚ/09, který přiložil navrhovatel k návrhu. Pokud jde otázku možného přezkoumávání stavebně technického určení objektů soud odkazuje na předchozí odstavce.

Soud konečně přistoupil k testu výkonu státní správy obecním úřadem z pohledu ustanovení § 2 odst. 2 správního řádu a dospěl k závěru, že výkon agendy evidence obyvatel byl zneužit k účelu, ke kterému obecnímu úřadu nebyl zákonem svěřen, a to k ovlivnění volební výsledku ve prospěch jedné ze dvou volebních stran. V případě devíti osob, které obecní úřad neoprávněně zvýhodnil oproti jiným čtyřem osobám, se v některých případech evidentně jednalo o osoby spřízněné s volební stranou Sdružení nezávislých kandidátů obce Bohy, v jejímž čele stál odpůrce 2), který byl současně starostou obce. Paní H. J. a pan A. L. byli přihlášení do místa trvalého pobytu odpůrce 2). Paní V. P. byla přihlášená do místa trvalého pobytu odpůrce 3). Pánové M. H., P. S. a M. F. byli přihlášení k trvalému pobytu do objektů ve vlastnictví obce, ve které s ohledem na výsledek předchozích voleb vykonávají rozhodující vliv kandidáti Sdružení nezávislých kandidátů obce Bohy. Naopak v případě čtyř osob nebyl rozporován jejich protichůdný zájem na výsledku voleb, přičemž z tvrzení odpůrce 2) vyplývá, že v obci je vyvoláván problém s objekty s evidenčními čísly ve vztahu k pozemkům ve vlastnictví obce, do kterých se dotčené čtyři osoby hlásily k trvalému pobytu. S ohledem na naprosto těsný výsledek voleb, kdy o volebním výsledku rozhodoval hlas toliko jediného voliče, jak uvedeno zdola, došlo umožněním hlasování těchto nově přihlášených osob k možnému zvrácení výsledků voleb ve prospěch Sdružení nezávislých kandidátů obce Bohy, v jejichž prospěch byl zneužit výkon státní správy na úseku evidence obyvatel.

Ústavní soud v citovaném nálezu uzavřel, že *„ke zrušení voleb může dojít pouze v důsledku zásadního a podstatného porušení neutrality státu v průběhu voleb.“* Soud v nyní souzeném případě dospěl k závěru, že v případě voleb do zastupitelstva obce Bohy, konaných ve dnech 15. a 16. října 2010, došlo k zásadnímu a podstatnému porušení neutrality veřejné moci v průběhu voleb, které je důvodem pro prohlášení voleb za neplatné.

K tomuto závěru jej vede především výsledek voleb v obci. Podle zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce vyplývá, že Sdružení nezávislých kandidátů obce Bohy získalo celkem 310 hlasů a navrhovatel 306 hlasů. Bylo voleno celkem 7 členů zastupitelstva, tudíž každý volič disponoval celkem 7 hlasy. Vzhledem k tomu, že připočte-li se 7 hlasů k hlasům

odevzdaných pro navrhovatele, přesahuje výsledek 310 hlasů, nebo odečte-li se 7 hlasů od hlasů odevzdaných pro Sdružení nezávislých kandidátů obce Bohy, je výsledek této volební strany méně než 306, je evidentní, že výsledek voleb mohl být zcela opačný již v případě hlasování či nehlasování jednoho voliče. Pokud by obecní úřad postupoval při výkonu agendy evidence obyvatel při respektování ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu, byl by počet voličů o 4 vyšší, nebo naopak o 9 voličů nižší než 88. Pokud by obecní úřad ověřoval stavebně technické určení předmětných objektů, zřejmě by nestihl provést změnu místa trvalého pobytu devíti osob před skončením voleb, neboť listiny prokazující stavebně technické určení nemovitostí nebyly předloženy dne 13.10.2010. I v případě, že by tak stačil, neobhájil by, proč stejnou možnost prokázání stavebně technického určení nemovitostí neposkytl také zbylým čtyřem osobám. V každém případě by však byl počet voličů odlišný od počtu 88 voličů, kteří ve volbách hlasovali, tudíž i výsledek voleb objektivně mohl být zcela jiný. Z důvodů shora uvedených je soud přesvědčen o tom, že v dané věci byl porušen princip korektnosti a neutrality veřejné moci, přičemž toto porušení mělo přímý dopad na regulérnost voleb. Došlo tak v ustanovení § 60 odst. 3 volebního zákona předvídanému porušení způsobem, který zcela jednoznačně mohl ovlivnit výsledky voleb. Soud proto prohlásil podle § 60 odst. 3 volebního zákona volby za neplatné.

K závěru o zásadním a podstatným porušení neutrality státu v průběhu voleb vedla soud ještě další skutečnost, a to porušení ustanovení § 17 odst. 2 volebního zákona.

Podle § 15 písm. d) volebního zákona starosta stanovuje s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku ve lhůtě 60 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obce minimální počet členů okrskové volební komise, a to tak, aby počet členů byl nejméně 6, s výjimkou volebních okrsků do 300 voličů, kde může být okrsková volební komise čtyřčlenná. V souzeném případě byla okrsková volební komise čtyřčlenná. Podle § 17 odst. 2 volebního zákona každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, může delegovat nejpozději do 30 dnů přede dnem voleb jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí. Není-li takto dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise podle § 15 písm. d), jmenuje členy na neobsazená místa starosta.

Podle § 19 volebního zákona je činnost volebních orgánů výkonem státní správy. Vykonává-li tedy starosta agendu podle § 17 odst. 2 volebního zákona, je povinen ctít princip korektnosti a neutrality veřejné moci. Soud neprovedl dokazování za účelem zjištění, zda starosta poučil či nepoučil navrhovatele o tom, že nesprávně namísto jednoho člena volební komise delegoval členy tři, neboť dospěl k závěru, že i v případě, že by k poučení došlo, nepostupoval starosta při ustanovení komise v souladu principem korektnosti a neutrality veřejné moci. Jak vyplývá ze zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce, zúčastnily se volebního boje pouze dvě volební strany. Navrhovatel rozhodně nebyl v situaci, kdy nevyužil právo delegovat do okrskové volební komise svého zástupce. Pouze jej nevyužil zcela v souladu se zákonem a namísto jednoho člena volební komise delegoval členy tři. Pokud se starosta rozhodl, že z toho důvodu „*při jmenování volební komise nebyl na podání brán zřetel*“, jak vyplývá z vyrozumění navrhovatele ze dne 7.10.2010, byl povinen na neobsazené místo ve čtyřčlenné okrskové volební komisi podle § 17 odst. 2 věta druhá volebního zákona jmenovat chybějícího člena. Ač zákon nestanoví kritéria, na základě kterých má být vybrán

chybějící člen okrskové volební komise, musí starosta jako orgán státní správy ctít princip korektnosti a neutrality veřejné moci. Kandidují-li do obecního zastupitelstva pouze dvě volební strany, přičemž jedna z nich nesplnila formální náležitosti návrhu na jmenování člena okrskové volební komise, ač členy, byť v počtu větším, nominovala, nemůže starosta postupovat jinak, než že na volné místo jmenuje některého z volební stranou navržených členů. Starosta tímto způsobem nepostupoval a svým nesprávným postupem zcela vyloučil jednu z pouhých dvou volebních stran z podstatné části volebního procesu. Navrhovatel tak neměl možnost kontrolovat ani průběh hlasování ani průběh sčítání hlasů. Tímto nesprávným výkonem státní správy starosta získal další výhodu, a to opět pouze pro svoji volební stranu, a zajistil jí v podstatě absolutní nikým nerušenou kontrolu nad dalším průběhem voleb.

Soud v této souvislosti upozorňuje na další selhání výkonu státní správy, tentokrát ze strany Státní volební komise. Ač navrhovatel včasným podáním ze dne 21.9.2010 požádal Státní volební komisi o vydání povolení k přítomnosti dalších osob při sčítání hlasů okrskovou volební komisí, přičemž uvedl důvody spočívající v tvrzeném nesprávném postupu starosty při jmenování členů okrskové volební komise, nebylo ze strany Státní volební komise adekvátně reagováno a účast zástupce navrhovatele alespoň při sčítání hlasů nebyla umožněna. V této souvislosti je zarážející, že předseda Státní volební komise Mgr. Radek John namísto vyřešení sporné otázky udělil povolení k přítomnosti osob při sčítání hlasů okrskovou volební komisí panu R. J., reportéru TV Nova, jak vyplývá z fotokopie listiny č.j. MV-93084-17/VS-2010, a to zřejmě dne 13.10.2010 (datum není na listině zcela čitelné).

K tíži starosty a Státní volební komise svědčí informativní zpráva vyhotovená Krajským úřadem Plzeňského kraje ze dne 6.10.2010 adresovaná Ministerstvu vnitra ČR, ve které bylo krom jiného uvedeno, že *„vzhledem ke skutečnosti, že volební strana delegovala do okrskové volební komise čtyři členy, konstatoval krajský úřad, že taková delegace není v souladu s § 17 odst. 2 volebního zákona. Zároveň však doporučil starostovi obce, aby kontaktoval zmocněnce volební strany s tím, aby vadu tohoto podání odstranil a tím naplnil formální požadavky citovaného ustanovení. Toto starosta obce odmítl. Krajský úřad dále odpověděl na vznesený dotaz dne 13.9.2010 e-mailem, ve kterém rovněž doporučil jmenovat na neobsazené místo osobu uvedenou na seznamu delegovaných členů, pokud tato osoba splňuje požadavky stanovené zákonem o volbách.“* Krajským úřadem Plzeňského kraje bylo současně poukázáno na vhodnost vyhovění návrhu volební strany ze strany Státní volební komise.

S ohledem na vše, co bylo uvedeno shora, je soud zcela přesvědčen o tom, že soutěž politických stran v daném případě není možné považovat za volnou a svobodnou, při níž by byl respektovány základní demokratické principy (čl. 5 Ústavy České republiky a čl. 22 Listiny základních práv a svobod). V dané věci došlo ke zcela bezprecedentnímu zneužití výkonu státní moci ve prospěch jedné ze dvou volebních stran a současnému vyloučení jedné z těchto dvou stran z kontroly nad průběhem voleb. Takto zdeformovaný volební proces nelze považovat za výsledek demokratických voleb.

Soud neprovedl další účastníky řízení navržené důkazy ani neprovedl zprvu plánované soudní jednání, neboť dospěl k závěru, že by od provedení dalších důkazů a jednání soudu nebylo možné očekávat další objasnění věci. Ze stejného důvodu již soud neprováděl

dokazování za účelem prokázání druhé skupiny navrhovatelem tvrzených skutečností. Pokud jde o námitku odpůrce 3), že v textu návrhu se netvrdí, které ustanovení volebního zákona mělo být porušeno, je potřebné konstatovat, že podle § 101 odst. 1 písm. a) zák.č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve spojení s § 64 s.ř.s., jsou účastníci k tomu, aby bylo dosaženo účelu řízení, povinni zejména tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti. Účastníci tudíž nejsou povinni tvrzené skutečnosti hodnotit po právní stránce. Právní hodnocení je věcí soudu. K další námitce odpůrce 3) soud uvádí, že podle § 28 odst. 1 věta první volebního zákona stálý seznam voličů vede obecní úřad pro voliče, kteří jsou v této obci přihlášení k trvalému pobytu. Pokud obecní úřad nezákonně brání občanovi v přihlášení se k trvalému pobytu, nemůže se tento občan bránit v řízení podle § 88 s.ř.s. již z toho důvodu, že nespĺňuje podmínku pro zápis do seznamu voličů, tj. že je v obci přihlášen k trvalému pobytu.

Podle § 93 odst. 4 nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení je kasační stížnost nepřijatelná (§ 104 odst. 1 s.ř.s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 věta druhá s.ř.s.)

V Plzni dne 16. listopadu 2010

JUDr. Jana Daňková
předsedkyně senátu